

İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI

2.

ÜNİTE

II. DÜNYA SAVAŞI

- 2.1. İKİ SAVAŞ ARASI DÖNEMDE OLUŞAN ULUSLARARASI SİYASİ, EKONOMİK VE ASKERİ DENGİ İLE II. DÜNYA SAVAŞI'NIN NEDENLERİ
- 2.2. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN SEYRİNİ DEĞİŞTİREN OLAYLAR VE SONUÇLARI
- 2.3. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA YAŞANAN İNSAN HAKLARI İHLALLERİ
- 2.4. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN SİYASİ VE EKONOMİK SONUÇLARI
- 2.5. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN KÜLTÜREL, BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK GELİŞMELERE ETKİSİ
- 2.6. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA TÜRKİYE'NİN İZLEDİĞİ DIŞ POLİTİKA STRATEJİLERİ
- 2.7. İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI SÜRECİNDE TÜRKİYE'DE MEYDANA GELEN SİYASİ, EKONOMİK VE SOSYOKÜLTÜREL GELİŞMELER

WWW.TARİHEGLENESİ.COM

II. DÜNYA SAVAŞI

1939-1945

1 Eylül 1939'da Dünya

Mihver Devletleri ve ele geçirdikleri topraklar

- Almanya
- İtalya
- Japonya
- Çin'deki Japon himaye ve idare bölgeleri
- Japon takımadaları

Mihver'e karşı savaşan devletler ve ele geçirdikleri topraklar

- Polonya
- Fransa
- Birleşik Krallık
- Birleşik Krallık'a bağlı yarı-bağımsız topraklar

Diğer büyük güçler ve sömürgeleri

- Güney Afrika
- Avustralya
- Belçika
- Danimarka
- Sovyetler Birliği
- İspanya
- Portekiz
- Hollanda
- A.B.D.
- Diğer bağımsız ülkeler

A-Yeni Bir Savaşı Doğru

- 1919-1939 yılları arasında yaşanan olaylar dünyamızı adım adım bir dünya savaşı doğru sürüklemiştir. Zira, Birinci Dünya Savaşı sonunda yapılan antlaşmalar Avrupa'nın ve dünyanın güçler dengesini yeniden düzenlemişti. Avusturya-Macaristan, Alman ve Osmanlı İmparatorluklarının dağılması uluslararası alanda önemli boşluklar yaratmıştı. Bu imparatorlukların paylaşılması için yapılan antlaşmalar ve kurulan statü bir düzen sağlamamıştı.

- Barış antlaşmalarındaki haksızlık ve adaletsizlikler, başka bir büyük savaşın gerekçesi olarak görülmüştür. Bu nedenle antlaşmaların ilk yıllarından itibaren barışın sürekliliğini sağlamak üzere çeşitli önlemler alınmak istenmiştir.

- I.Dünya Savaşı'ndan sonra, Rusya'nın ülkede komünist rejimini yerleştirmesi uluslar arası alandan soyutlanarak dışa kapalı bir politika izlemesine yol açtı.
Osmanlı Devleti'nin yıkılması ile Orta Doğu kuvvetler dengesindeki boşluk, İngiltere ve Fransa'nın yayılmacı politikasıyla dolduruldu.

- 1919 Versay Antlaşması'ndan 1925 Locarno Antlaşması'na kadar geçen sürede savaş sonrası sarsıntılar azaltılıp barış antlaşmalarıyla kurulan düzen yerleştirilmeye çalışıldı. Silahsızlanma çabalarına girişildi.

- Dünya bu şekilde barış çabaları ile uğraşırken **1929 Dünya Ekonomik Buhranı**, etkilerini dünyanın her yerinde göstermeye başladı ve siyasi gelişmeleri **etkiledi.1931'de Japonya'nın Mançurya'ya** saldırması ve art arda çıkan siyasi buhranlar, dünyayı yeni bir savaşın eşiğine getirdi.

1. Savaş Öncesindeki Gelişmeler

■ a- Japonya

- Japonya, 1920'li ve 1930'lu yıllarda Uzakdoğu'nun en güçlü devleti idi. Özellikle 1930'lardan sonra militarist bir anlayışla yönetilen Japonya, yayılmacı bir politika izlemeye başlamıştı. **1931'de Mançurya'yı işgal ettikten sonra Çin'e yönelmiştir.** Nitekim, 1932'de Çin'le savaşa tutuşarak, bu ülkenin orta bölgelerine doğru ilerlemeye başlamıştır. **Japonya'nın yayılmacı politikası, Uzakdoğu'daki güçler dengesini alt-üst etmiştir.**

- Bu bölgede çıkarları olan İngiltere ve A.B.D. gibi devletler, Japonya'nın bu tutumuna seyirci kalmışlardır. Ancak, Japonya'nın 1937'de Çin'e ikinci kez saldırmasından sonra, bu ülkeye karşı çıkmışlardır. Japonya'yı durdurmak için Çin'e yardıma başlamışlardır. Fakat, Uzakdoğu, Japonya'nın emperyalist tutumu nedeniyle kendisini İkinci Dünya Savaşı'na girmekten kurtaramamıştır.

b- İtalya

- İtalya'da yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar **Benito Mussolini**'yi iktidara taşıdı. Mussolini " Roma İmparatorluğu" hayali kurmaya başladı ve yayılmacı bir politikaya yöneldi. **Serbest şehir** ilan edilen **Fiume**, İtalya'nın baskıları **Yugoslavya**'dan alınarak **1924** yılında İtalya'ya katıldı. Yunanistan'a ait **Korfu** adasını işgal etti.
- Aynı yıl **Arnavutluk nüfuz** altına alındı.

- ◉ Mussolini **Doğu Akdeniz ve Anadolu**'yu da yayılma alanları arasında saymaktan çekinmedi.
- ◉ İtalya'nın Akdeniz'de güçlenmesi **Fransa ile ilişkileri olumsuz etkiledi.** Bu durum İtalya'nın **Almanya**'yı Fransa'ya karşı bir denge unsuru olarak görmesini sağladı.

- İngiltere ise I.Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da bir üstünlük sağlayan **Fransa**'ya karşı **İtalya**'yı bir denge unsuru olarak gördü. Bu yüzden **1935**'e kadar **İngiltere-İtalya** ilişkileri iyi bir şekilde devam etti.

İtalya'nın Habeşistan'ı İşgal Etmesi

- XIX. yüzyılın sonlarında siyasal birliğini tamamlayan İtalya, vakit yitirmeden **sömürgecilik faaliyetlerine** başlamıştı. Bu bağlamda Habeşistan'ı ele geçirmek istemişse de başarılı olamamıştı.

- Ancak, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra nüfusun hızla artması, endüstrinin hammaddeye gereksinim duyması ve 1929 dünya ekonomik bunalımından sonra ülkenin sarsılması, İtalya'nın tekrar el değmemiş zenginliklere sahip bulunan **Habeşistan**'la ilgilenmesine yol açmıştır.

- Öte yandan, İngiltere'nin de **Habeşistan'ın Tuna Gölü** bölgesini ele geçirmek istemesi, İtalya'nın bu ülkeyi kendi topraklarına katma isteklerini kamçılamıştır.

- İtalya lideri **Mussolini**, 1930'lu yıllarda, Japonya'nın **Mançurya**'ya saldırması, Almanya'nın da **Versailles Barış Antlaşması'nı** geçersiz kılması karşısında **Milletler Cemiyeti'nin** tepki göstermemesini fırsat bilerek harekete geçirmiştir. **3 Ekim 1935'te** İtalyan uçakları Kuzey Habeşistan' daki Adowa ve Adigrat şehirlerini bombardıman ederek **Habeşistan'ı** işgale başlamışlardır.

- Milletler Cemiyeti işgalin sona erdirilerek barışın sağlanmasını istemişse de başarılı olamamıştır. Ancak, İngiltere, Habeşistan'daki çıkarları nedeniyle tepki gösterebilmiştir. Bu ülkeyi de Fransa, Almanya ve A.B.D. frenlemiştir.

- Milletler Cemiyeti'nin etkili olamaması ve büyük devletlerin ortak bir cephe kuramaması, politik koşullar bakımından İtalya'nın işini kolaylaştırmıştır. İtalyanlar engellenemediği gibi, Habeşistan'a askeri yardım da yapılamamıştır. **Habeşistan halkı** cılız bir direniş gösterebilmişse de başarılı olamamışlardır.

- Nihayet, İtalya, 9 Mayıs 1936'da Habesistan'ı ilhak ettiğini ilan etmiştir. İtalyan Kralı'nın da aynı zamanda Habesistan Kralı olduğu belirtilmiştir. Habesistan işgali, 1930'lu yıllarda statükonun bozulmasına yol açan önemli olaylardan biri olmuştur.

c-Ülkeler Arası Gruplaşmalar

Berlin - Roma - Tokyo Mihveri'nin Kurulması

- **İtalya**'nın Habeşistan'ı ele geçirmesinin sonuçlarından biri de, Nazi Almanyası'nın ve Faşist İtalya'nın birbirine yaklaşması ve uluslararası politikada güç birliğine gitmeleridir. Nitekim, 1936 yılında **İtalya ve Almanya** arasında birçok karşılıklı ziyaretler yapılmıştır.

Anti-Komintern Pakt

- Bu tarihlerde Avrupa'da bu gelişmeler olurken, **Sovyetler Birliği** de, Alman Nazizmine karşı silahlanmasını hızlandırmıştı. Buna karşılık **Almanya**'da, bir taraftan Sovyetler Birliği'ne karşı pozisyonunu güçlendirmeye çalışırken, diğer taraftan da **Japonya**'ya yaklaşmaya başlamıştır.

- Nitekim, 1936 yılının ortalarından itibaren **Almanya ve Japonya**, Sovyetler Birliği'ne karşı birleşmişlerdir. Bu gelişmelerin sonucunda Almanya ve Japonya, 25 Kasım 1936'da Berlin'de "**Anti-Komintern Paktı**"nı oluşturmuşlardır.

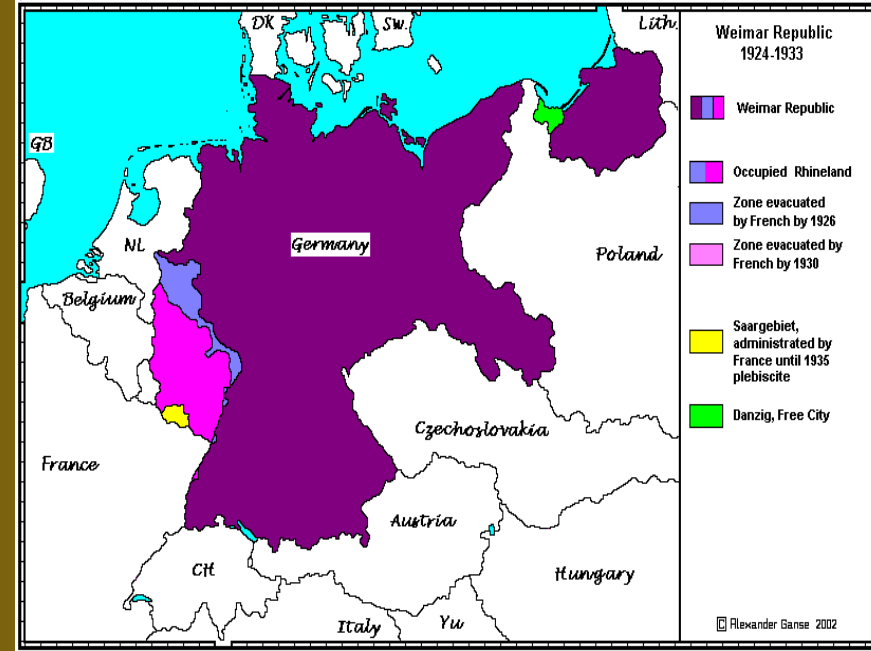

Bu Pakt ile, Almanya ve Japonya arasında siyasi rejim temeline dayalı bir ittifak yapılmış ve bununla "**Berlin-Tokyo Mihveri**" kurulmuştur. Yayılmacılık konusunda Almanya'dan ve Japonya'dan geri kalmayan İtalya da, **5 Kasım 1937'de Roma'da** imzalanan bir antlaşmayla **Anti-Komintern Pakti'na** katılmıştır.

- Böylece, İkinci Dünya Savaşı'na giden süreçte önemli bir dönüm noktası olan **"Berlin-Roma-Tokyo Mihveri"** oluşturulmuş olmaktaydı.

d-Almanya

- Hitler, muhaliflerini tasfiye ettikten sonra tüm dikkatini Versailles Barış Antlaşması'nı bozmaya yöneltmiştir. Bu yönde attığı ilk adım, 1934 yılında **Avusturya'daki Nazileri kullanarak** bu ülkenin ilhak edilmesi girişimidir. Ancak, **Avusturya'daki Nazilerin** gerçekleştirdiği hükümet darbesi başarısızlıkla sonuçlanınca ilhaki gerçekleştirememiştir.

- Fakat, Hitler'in temel hedefi Versailles Barış Antlaşması'nı yıkmak ve emperyalist yayılmacılık olduğundan bu çabalarından vazgeçmemiştir. Nitekim, bu antlaşmanın önemli sorunlarından biri olan **Saar Bölgesi'ni 1 Mart 1935'te silah kullanmadan Alman sınırlarına dahil etmiştir.** Hitler, özellikle Versailles Barış Antlaşması'yla getirilen silahlanma yönündeki kısıtlamaları kaldırmak istemiştir.

- Bu çabalarını sürdürürken bir yandan da silahlanma faaliyetine girişmiştir. 4 Ekim 1933'te Silahsızlanma Konferansı'ndan ve Milletler Cemiyeti'nden çekilerek kara, deniz ve hava kuvvetlerini güçlendirmeye çalışmıştır. Gerek asker sayısını arttırmaya gerekse modern silah, araç ve gereç yapımına önem vermiştir.

- Bir yasayla da Alman Ordusu teŝkilatında önemli deęiŝiklikler yapmıŝtır. Böylece, Almanya Versailles Barış Antlaşması'nın en önemli hükümlerinden biri olan silahlanma hükmünü tek taraflı olarak feshetmiŝtir. Versailles Barış Antlaşması'nı ortadan kaldırmaya kararlı olan Almanya, 7 Mart 1936'da askersiz hale getirilmiŝ bulunan Ren bölgesine asker göndermiŝtir.

- Fransa karşılık vermek istemişse de bu oldu-bittiği kabul etmek zorunda kalmıştır. Hitler'in amaçlarından biri de Avusturya'nın Almanya topraklarına katılması idi. Daha önce ilhak konusunda başarısız olan Hitler, koşulların olgunlaşması üzerine 11 Mart 1938'de Alman Ordularını Avusturya'ya göndererek bu ülkeyi işgal etmiştir. 12 Mart 1938'de Viyana ele geçirildikten sonra, 13 Mart'ta da Almanya ile Avusturya'nın birleştiği açıklanmıştır. Bu olay Avrupa'nın güçler dengesini bozarak, Almanya'yı öne çıkartmıştır.

Almanya'nın Avrupa'nın Siyasi Haritasını Deęiřtirmeye Yönelik Çalışmaları

- Hitler, 13 Mart 1938'de Avusturya'yı ilhak ettikten sonra "**bir ulus, bir devlet**" politikasını tam anlamıyla gerçekleştirebilmek amacıyla, **Çekoslovakya**'yı ele geçirmenin yollarını aramıştır. Zira, Çekoslovakya'nın **Südetler** bölgesinde **3.5 milyon Alman** yaşamaktaydı. Hitler, burayı Almanya topraklarına katmak için bu ülkedeki Nazilerin çıkardıkları karışıklıklardan yararlanma yoluna gitme isteğindeydi.

- Nitekim, Çekoslovakya sınırına asker yığarak amacına ulaşmaya çalışmıştır. Almanya'nın bu saldırgan tutumu karşısında İngiltere Başbakanı Chamberlain 15 Eylül 1938'de Almanya'da Hitlerle görüşerek soruna çözüm bulmaya çalışmıştır. Hitler, görüşmede **Südet Almanları** üzerindeki isteklerinden vazgeçemeyeceğini ve gerektiğinde savaşı göze alacağını açıklamıştır.

- Almanya'nın yayılmacılığı karşısında İngiltere ve Fransa savaş hazırlıklarına başlamıştır. Sovyetler Birliği ise, Çekoslovakya'ya yardım edeceğini belirtmiştir. Buna karşılık İtalya da, Almanya'yı desteklediğini ifade etmiştir. Böylece, Avrupa genel bir savaşla karşı karşıya gelmiştir.

Münih Konferansı

- Sorunun gittikçe tırmanması üzerine İngiltere Başbakanı Chamberlain'ın önerisi üzerine Almanya, Fransa, İtalya ve İngiltere arasında 29 Eylül 1938'de Münih Konferansı toplanmıştır. Bu konferansta; Südet bölgesinin Almanya'ya verilmesine, Çekoslovakya'nın yeni sınırlarının saptanması için bir uluslararası komisyonun kurulmasına, saptanan sınırın uluslararası güvence altına alınmasına ve Almanya ile İngiltere'nin birbirlerine karşı savaşmayacaklarına dair noktalar üzerinde durulmuştur.

- Almanya, **Südet** bölgesini almakla egemenlik alanını genişletmişti. Ancak, bunu yeterli görmemiş ve İngiltere ile Fransa'nın şiddetli karşı çıkmalarına rağmen, **15 Mart 1939'da** ordusunu **Prag** üzerine göndererek **Çekoslovakya'yı** işgal etmiştir. **Sovyetler Birliği ve Fransa**, Almanya'ya bir nota vererek olayı protesto etmişlerdir. Almanya bu protestoları dikkate almadığı gibi bu kez de 23 Mart 1939'da **Litvanya** sınırları içinde bulunan **Memel'e** saldırmış ve ele geçirmiştir.

KPSS'YE HAZIRLIK DAHA KOLAY Online Kitapılarda...

tariheglencesi

Kanalıma abone olup, destek olabilirsiniz.